

Nr 679

Av herr Nordkvist i Kalmar m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 110, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1956/57.

Kungl. Maj:ts proposition nr 110 skulle, om den vunne riksdagens bifall, medföra högst betänkliga konsekvenser för musiklivet i de orter, som enligt propositionen skulle berövas de militära musikkårer, som nu är förlagda dit. De enligt pressen talrika uppvaktningar hos statsrådet och chefen för finansdepartementet, som ägt rum i syfte att åt vederbörande samhälle bevara den militära musikkåren, och de många uttalanden i samma riktning, som varit synliga i pressen, bär vittne om hur allmänheten själv ser på 1955 års militärmusikutrednings förslag.

Utredningen såväl som propositionen har givit uttryck för en hög uppskattning av militärmusikens betydelse för det civila kulturlivet, och man har därvid pekat på militärmusikens prestationer vid för allmänheten arrangerade konserter, vid firandet av jubileer, invigningar, kommunala representationer och andra festligheter, vid utförandet av musik på sjukhus och ålderdomshem etc. liksom på militärmusikernas individuella insatser som lärare i musik vid skolor och som ledare för amatörorkestrar m.m. Utifrån dessa uttalanden kan man till alla delar instämma. Det är också riktigt, att kravet på en bättre och fylligare stämbesättning inom musikkårerna främjas genom sammanslagningen till större enheter. Men när utredningen värderar denna kvalitativa förbättring så högt, att man anser det allmänna musiklivet därigenom rentav skulle främjas — utredningen sid. 19 — måste man inlägga en gensaga. Ty denna gynnsamma inverkan på musiklivet kan dock rimligen endast gälla den ort, som blir förläggningsplatsen för den större musikkåren. För den stad, som förlorar sin musikkår, blir verkan uppenbarligen den motsatta och säkerligen i en mycket betydande utsträckning.

Ingen torde bättre kunna inse det riktiga i detta påståendet än en stad, som liksom Kalmar sett ett tynande musikliv utvecklas och blomstra under ledning och medverkan av den för omkring 12 år sedan till staden förlagda militärmusikkåren. Och därvid bör beaktas såväl den kollektiva som den enskilda insatsen. För att ge ett begrepp om omfattningen av denna verksamhet kan anföras, att F 12:s musikkår varje år ger 15 utekonserter för allmänheten mot av staden betalad ersättning och ett 40-tal torg- och in-

dustrikonserter utan ersättning samt ett betydande antal konserter vid olika tillfällen av fest, idrott och högtid. Musikkårens medverkan utgör härvid städse ett inslag av underhållande, stimulerande eller solenn art, som är högt skattad av allmänheten.

Militärmusikernas inviduella insatser förgrenar sig vida omkring inom musiklivet. I den av Kalmar musiksällskap hållna orkestern utgöres stommen av F 12:s militärmusiker, och signifikativt för betydelsen härav är att orkesterverksamheten, efter att ha varit nedlagd, återupptogs i nära anslutning till musikkårens ditkomst. En av orkesterns dirigenter är kårens musikdirektör. Som lärare i musik är medlemmar av kåren anställda, vid läroverket 3 st. (enskild och gruppundervisning), vid folkskolan 3 st. (enskild och gruppundervisning), vid frireligiösa organisationer 1 st. och vid ABF 3 st. För Kalmar manskör är en medlem av F 12:s musikkår dirigent, och i stadens civila blåsorkester Lyran är 4 man och dirigenten militärmusiker från F 12.

Varken militärmusikkårens eller vid densamma anställdas individuella insatser är emellertid begränsade till själva staden. Kåren har sålunda i åtskilliga närbelägna orter givit konserter, under det sistförflutna året i samhällena Oskarshamn, Mönsterås, Torsås, Vetlanda, Ankarsrum m. fl., och kårens medlemmar har inom den räjong, som på fritiden kan nås, flitigt verkat inom musiklivet. Så är t. ex. militärmusiker från F 12 lärare och dirigenter för resp. musikkårer i Borgholm, Lindås, Skruv och Flerohopp.

Mot denna bakgrund ter sig utredningens förmodan, att det allmänna musiklivet skulle främjas genom den föreslagna omorganisationen för Kalmar stads vidkommande som absurd. De, som står i ledningen för stadens musikliv, betraktar i stället förflyttningen av F 12:s musikkår till Karlskrona som ett dråpslag mot det ganska rika musikliv, som mödosamt byggts upp och underhållits tack vare tillgången på utbildade militärmusiker. Sannolikt är förhållandena likartade i åtskilliga städer, som på samma sätt som Kalmar beröres av utredningens förslag.

Valet synes därför — i vad det gäller det civila musiklivet — stå mellan en kvalitativ förbättring av musikkårerne, som kommer ett relativt fåtal till godo, och en bibehållen standard på kårerna, varav ett flertal får njuta. Det valet kunde vara svårt att göra, om den nuvarande standarden verkligen vore dålig. Utredningen säger exempelvis, att de svenska musikkårstyperna icke längre kan anses motsvara de krav man numera ställer på klangfyllighet och klangfärg och att militärmusiken åtminstone för den yngre generationen skulle vara någonting gammalmodigt och klangfattigt — utredningen sid. 22. Måhända kan detta vara ett uttryck för utpräglade musikkännarens uppfattning, men det återger säkerligen icke den breda allmänhetens och sannolikt ej heller ungdomens inställning till militärmu-

siken. För dem har militärmusiken även i den form, som den kan utövas av t. ex. F 12:s musikkår (typ III), alltså ett mycket betydande underhållnings- och solennitetsvärde. Givetvis måste även militärmusiken följa med sin tid och utrustas med moderna instrument, men detta synes utan större olägenhet kunna ske inom ramen för den bestående organisationen.

För ett bibehållande av de nu befintliga musikkårerna talar även den synnerligen viktiga omständigheten, att utredningens förslag icke innebär någon besparing i fråga om statsutgifter. Vad som vinnes genom sammanslagning av musikkårer ätes upp av ökade kostnader för personal och instrument samt för resor mellan de orter, där musik skall utföras. Detta förhållande synes berättiga till krav på ett särskilt hänsynstagande till opinionen i de städer, som till skydd för sitt musikliv vill behålla sina militär-musikkårer.

Självfallet är militärmusikkårernas organisation i första hand en försvarets angelägenhet. Men särskilt i en mindre stad, där militärmusikerna ofta utgör det enda inslaget av yrkesmusiker, som står till buds för amatör-orkestrar och ensembler, är militärmusikkåren av sådan betydelse ur allmän musikkulturell synpunkt att ett angrepp mot densamma icke kan ske utan protester. Enligt remissyttrande av Musikaliska akademien bör också med hänsyn till det civila musiklivets intressen en kår förläggas till Kalmar. Kalmar stad tillhör de städer, vars musikliv hårt skulle drabbas av propositionens förslag, och vi tillåter oss därför föreslå,

att riksdagen måtte i vad gäller F 12:s musikkår besluta dess bibehållande och fotsatta förläggning till Kalmar flygflottilj.

Stockholm den 23 mars 1956

Sigfr. Nordkvist
i Kalmar

Einar Hæggbloom

Einar Johansson

Fritz Börjesson

Sven Svensson
i Krokstorp

Gunnar Ericsson
i Näs